

Kort geding

THEATER

Les spectateurs

Omsk en Lotte van den Berg. Tot 28 mei in Théâtre 140 in Brussel, in het kader van het Kunstenfestivaldesarts

★★★★☆

Vier maand lang dompelden Lotte van den Berg en haar gezelschap Omsk zich onder in een heel andere wereld, genaamd Kinshasa. Een plan was er niet, enkel openheid voor de ervaring ergens anders te zijn. De groep hing rond met Congolese acteurs, deed kleine theatrale ingrepen op straat, zocht de adem van Kin. In welke mate viel er mee te ademen?

Les spectateurs is, een half jaar na terug-

komst, de verbeelde bespiegeling van dat elders zijn. Hier geen overenergiek feestje dat je overvalt, zoals vorig jaar in *A la recherche du livre d'or*, de Congo-samenwerking van KVS en Campo. Van den Berg heeft haar berg aan indrukken net afgegraven tot een contemplatieve kern. Zoals altijd in haar werk is alle theater tot zwijgen gebracht, voor de detailrijkdom van het kijken zelf.

En er valt wat te zien, zeker in dat ene totaalbeeld na dik een kwartier. In een kring van aftandse windprojectoren, gegarandeerd van op de rommelmarkt, wervelen tientallen plastic zakjes en pakjes, in de vorm van menselijke schimmen, op en neer.

Het is een party én een dodendans, een

voortgaand leven in dezelfde cirkels, een drukte om bijna niets, een imaginaire stad. En dat alles op de bezwerende zang van de Congolese Pearlmira Vincent, tollend in je oor. De adem van Kinshasa blijkt een kolk.

Open vraag

Alleen gaat *Les spectateurs* niet over die wervelwind, maar over de ervaring van het levende meisje dat er middenin staat. Actrice Floor van Leeuwen laat zich door de dansende silhouetten aanraken en zelfs aanvallen, maar kan er nooit deel van worden. Ze is letterlijk het oog van de storm. Van den Berg heeft het dan ook over wederzijdse blikken. Observeren wij de wachtende Afrikaan aan de achterkant van het speelveld, of hij ons? In hoeverre is onze

tribune een tribunaal? Waarop wachten we, elk van onze kant? Zeker in het slottafereel, een stille receptie, probeert *Les spectateurs* nabijheid te creëren zonder de afstand te ontkennen tussen twee werelden: kijkers en bekekenen, zij die hier thuis en zij die hier vreemd zijn. Wie wie is, zal in theater altijd een open vraag blijven. Nee, Lotte van den Berg is niet meer de regisseur van *Het blauwe uur*, van aandoenlijke anekdotiek tussen naïeve figuurtjes. Samen met de dood verkent ze steeds rigoureuzer de basisvoorwaarden van de scène zelf. Sommigen zullen die weg steriel vinden. Wij zien een raak zoeken naar de (on)macht en de schoonheid van menselijk contact.

WOUTER HILLAERT